

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ”

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
ДО КУРСУ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ»**

для студентів II курсу економічних спеціальностей заочної форми навчання

Затверджено редакційно-видавничою
радою університету,
протокол № 2 від 06.12.12

Харків
2013

Контрольні завдання до курсу «Українська мова професійного спілкування» для студентів другого курсу економічних спеціальностей заочної форми навчання / Уклад. Пенькова Е. Г., Дяченко О. В. – Харків, НТУ «ХП», 2013. – 20 с.

Укладачі: Е. Г. Пенькова
                              О. В. Дяченко

Рецензент   С. М. Чернявська

Кафедра української, російської мов і прикладної лінгвістики НТУ «ХП»

Контрольні завдання

для II курсу

Мета курсу

Ознайомлення з основними поняттями прикладного термінознавства: термінами, дефініціями (визначеннями понять), терміноїдами, терміноелементами, термінологіями й терміносистемами та процесами термінологізації й детермінологізації; з особливостями традиційного й комп'ютерного перекладання тощо.

Програма курсу

1. Термінознавство. Історія українського термінознавства. Предмет та основні категорії термінознавства: поняття терміна, термінології, терміносистеми; будова термінів; способи творення нових термінів; вимоги до термінів. Норми сучасної української літературної мови.

2. Переклад науково-технічного тексту. Поняття перекладу; комп'ютерний переклад текстів; правила перекладання загальноживаних слів і термінів у науково-технічному тексті; перекладацькі лексичні трансформації.

Вимоги до контрольної роботи

Усі завдання контрольної роботи виконуються на форматі А-4 друковано.

Номер варіанту визначається за останньою цифрою номера залікової книжки (від 0 до 9).

Після самостійного ознайомлення з теоретичним і практичним матеріалом студенти мають виконати контрольну роботу.

Вимоги до заліку (іспиту)

1. Опанувавши теоретичний матеріал курсу й успішно виконавши контрольну роботу, студенти складають залік (іспит), до якого входять:
2. Теоретичні питання з тем: «Термінознавство» і «Переклад науково-технічного тексту»;
3. Перекладання або редагування словосполучення чи речення наукового стилю;
4. Перекладання тексту за фахом;
5. Аналіз контрольної роботи студента.

Рекомендована література

1. Васенко Л.А. Фахова українська мова : навч. посіб. / Л. А. Васенко, В. В. Дубічинський, О. М. Кривець. – К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 272 с.
2. Дубічинський В. В. Прикладне термінознавство / В. В. Дубічинський, Л. А. Васенко. – Х. : НТУ «ХПІ», 2006.
3. Д'яков А. С. Основи терміноведення / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. – К. : 2003.
4. Економічний словник-довідник. – К., 1995.
5. Калашник В.С. Україно-російські синтаксичні паралелі. Словник-довідник / В. С. Калашник, Ж. В. Колоїд. – Х. : 2003.
6. Наконечна Г. Українська науково-технічна термінологія. Історія і сьогодення / Г. Наконечна. – Львів, 1999.
7. Основи українського термінознавства та перекладу науково-технічної літератури / Бондарень О. В., Дубічинський В. В., Павлова Г. Д., Терещенко Л. Я. – Х. : НТУ «ХПІ», 2006.
8. Панько Т. В. Українське термінознавство / Т. В. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів, 1994.
9. Посібник з основ українського термінознавства та перекладу науково-технічної літератури / Бондарень О. В., Дубічинський В. В., Павлова Г. Д., Терещенко Л. Я. – Х. : НТУ «ХПІ», 2002.
10. Українсько-російський економічний словник. – Х., 2005.

ВАРІАНТ 0

Завдання 1. *Дайте відповіді на питання:*

- 1) Якими способами творяться нові терміни?
- 2) У чому полягає проблема культури наукової мови?

Завдання 2. *Дайте відповіді на такі питання:*

- 1) Що таке переклад?
- 2) Що таке «хибні друзі перекладача»? Наведіть приклади.

Завдання 3. *Перекладіть подані слова українською мовою.*

Изменяемый – изменяющий – изменяющийся; исполнительный – исполнимый – исполнивший; испытанный – испытываемый – испытывающий.

Завдання 4. Використовуючи тлумачний термінологічний словник, напишіть дефініції до поданих нижче термінів.

Зразок: **Бухгалтерський облік** – система обліку ресурсів і результатів фінансової і господарської діяльності підприємств, фірм, проведена за прийнятими правилами з використанням установлених форм документів.

Акція, боніфікація, дебітор, застава, калькуляція, контрольний пакет акцій, ліцензія, біржові операції, припустимі витрати, ринок.

Завдання 5. Перекладіть українською мовою словосполучення:

Брать в залог, акционерное общество, платит наличными, погасить задолженность, предъявляют иск, овладеть имуществом, денежное пособие, иностранная валюта, остаточная стоимость .при наличии средств.

Завдання 6. Відредагуйте комп'ютерний переклад тексту.

Аккредитив предназначается для расчетов только с одним поставщиком. Порядок расчета и срок действия аккредитива определяется в договоре между поставщиком и покупателем (плательщиком), причем обязательно указывается наименование банка плательщика, полный перечень и точная характеристика документов, предоставленных поставщиком для получения средств по аккредитиву, вид аккредитива и способ его использования, сроки представления документов после отгрузки материальных ресурсов.

(З підручника).

Текст для редагування

Аккредитив признається для розрахунків тільки з одним постачальником. Порядок розрахунку і термін дії аккредитива визначається в договорі між постачальником і покупцем (платником), причому обов'язково вказується найменування банку платника, повний перелік і точна характеристика документів, наданих постачальником для одержання засобів по аккредитиві, вид аккредитива і спосіб його використання, терміни представлення документів після відвантаження матеріальних ресурсів.

Завдання 7. Перекладіть текст за фахом (обсяг – 300 слів) з російської мови на українську. Додайте оригінал російського тексту з друкованого джерела.

ВАРІАНТ 1

Завдання 1. *Дайте відповіді на запитання:*

1) Сформулюйте основні принципи праці Інституту Української Наукової Мови.

2) Яка продукція була результатом цієї праці? 2) У чому полягає проблема укладання словників на сучасному етапі?

Завдання 2. *Дайте відповіді на запитання:*

1) Чому переклад вважають одним із найважливіших видів людської діяльності?

2) Які Ви знаєте способи перекладу лексичних одиниць? Дайте характеристику цих способів і наведіть приклади перекладу з Вашої фахової літератури.

Завдання 3. *Перекладіть подані слова українською мовою.*

Анализовавший – анализированный – анализирующий; балансировавшийся – балансируемый – балансирующийся; возрастающий – возраставший – возросший.

Завдання 4. *Використовуючи тлумачний термінологічний словник, напишіть дефініції до поданих нижче термінів.*

Зразок: **Бухгалтерський облік** – система обліку ресурсів і результатів фінансової і господарської діяльності підприємств, фірм, проведена за прийнятими правилами з використанням установлених форм документів.

Асоціація, збитки, апеляція, кредитор, конвенція, лізинг, процент, пай, компанія, імпорт.

Завдання 5. *Подані словосполучення перекладіть українською мовою.*

Арендный договор, внешнеторговый договор, действующий договор, договор банковской ссуды, договор в пользу третьего лица, договор купли-продажи, договор о залоге, договор о найме, договор поручения, таможенный договор, учредительный договор.

Завдання 6. *Відредагуйте комп'ютерний переклад тексту.*

В общей сумме затрат на производство продукции промышленных предприятий стоимость материалов составляет 75 %. Удельный вес материалов в затратах на производство по отдельным подотраслям черной металлургии составляет больше средней величины, за исключением горнодобывающей подотрасли, где он значительно ниже средней величины в отрасли. На Макеевском металлургическом комбинате удельный вес составля-

ет приблизительно 79 %. Роль материалов очень велика, она возрастает абсолютно по мере возрастания объемов производства продукции и относительно – по мере возрастания производительности труда.

(З підручника).

Текст для редагування

У загальній сумі витрат на виробництво продукції промислових підприємств вартість матеріалів складає 75 %. Питома вага матеріалів у витратах на виробництво по окремим підотраслям чорної металургії складає більше середньої величини, за винятком гірничодобувної підотрасли, де він значно нижче середньої величини в галузі. На Макіївському металургійному комбінаті питома вага складає приблизно 79 %. Роль матеріалів дуже велика, вона зростає абсолютно в міру зростання обсягів виробництва продукції і відносно – у міру зростання продуктивності праці.

Завдання 7. *Перекладіть текст за фахом (обсяг – 300 слів) з російської мови на українську. Додайте оригінал російського тексту з друкованого джерела.*

ВАРІАНТ 2

Завдання 1. *Дайте відповідь на запитання:*

Які підходи до розв'язання проблем упорядкування української науково-технічної термінології існують на сучасному етапі з точки зору термінологів?

Завдання 2. *Дайте відповідь на запитання:*

Які Ви знаєте способи перекладу лексичних одиниць? Дайте характеристику цих способів і наведіть приклади перекладу з Вашої фахової літератури.

Завдання 3. *Перекладіть подані слова українською мовою.*

Возобновленный – возобновлявшийся – возобновляемый; возникавший – возникающий – возникший; восприимчивый – воспринимаемый – воспринимающий.

Завдання 4. *Використовуючи тлумачний термінологічний словник, напишіть дефініції до поданих нижче термінів.*

Зразок: **Бухгалтерський облік** – система обліку ресурсів і результатів фінансової і господарської діяльності підприємств, фірм, проведена за прийнятими правилами з використанням установлених форм документів.

Біржове котирування, депозит, емісія, іпотека, контролінг, ліміт цін, оборот, природний збиток, ринкові відносини, суборенда.

Завдання 5. *Подані словосполучення перекладіть українською мовою.*

Заем, банковский заем, беспроцентный заем, держатель займа, заем под залог, льготный заем, неиндексированный заем, непогашенный заем, заемное обязательство, заемщик, оборотные заемные средства.

Завдання 6. *Відредагуйте комп'ютерний переклад тексту.*

Цена материальных ресурсов – одно из существенных условий договора. Цена определяется соглашением партнеров и указывается либо в договоре, либо в спецификации; возможно согласование цены в протоколе, который является частью договора. При установлении цены учитываются особенности поставки. Если предполагается поставка материальных ресурсов на склад покупателя, то в цену договора должны быть включены транспортные расходы и расходы на страхование груза. Когда предусматривается поставка продукции со склада продавца, то цена договора учитывает только ее стоимость.

(З підручника).

Текст для редагування

Ціна матеріальних ресурсів – одне з істотних умов договору. Ціна визначається угодою партнерів і вказується або в договорі, або в специфікації; можливе узгодження ціни в протоколі, що є частиною договору. При встановленні ціни враховуються особливості постачання. Якщо передбачається постачання матеріальних ресурсів на склад покупця, то в ціну договору повинні бути включені транспортні витрати і витрати на страхування вантажу. Коли передбачається постачання продукції зі складу продавця, то ціна договору враховує тільки її вартість.

Завдання 7. *Перекладіть текст за фахом (обсяг – 300 слів) з російської мови на українську. Додайте оригінал російського тексту з друкованого джерела.*

ВАРІАНТ 3

Завдання 1. *Дайте відповіді на запитання:*

- 1) Які існують підходи до проблем укладання сучасної української термінології на сучасному етапі?
- 2) Які ви знаєте способи творення нових термінів?

Завдання 2. Дайте відповіді на запитання:

1) Основні термінологічні проблеми російсько-українського науково-технічного перекладу.

2) Що називають еквівалентністю? Назвіть три типи еквівалентності.

Завдання 3. Перекладіть подані слова українською мовою.

Выполненный – выполнивший – выполнимый; выпускавший – выпускаемый – выпускающий; вычисленный – вычислимый – вычисляемый.

Завдання 4. Використовуючи тлумачний термінологічний словник, напишіть дефініції до поданих нижче термінів.

Зразок: Бухгалтерський облік – система обліку ресурсів і результатів фінансової і господарської діяльності підприємств, фірм, проведена за прийнятими правилами з використанням установлених форм документів.

Інфляція, менеджер, адаптація, калькуляція, концерн, кооперація, маклер, дотація, маркетинг, брокер.

Завдання 5. Подані словосполучення перекладіть українською мовою.

Внебюджетные доходы, годовой доход, доход на добавленную стоимость, доход от налогов, доход по акциям, непроеизводственный доход, отчуждаемый доход, предполагаемый доход, рентный доход, фиксированный доход, эквивалентность дохода.

Завдання 6. Відредагуйте комп'ютерний переклад тексту.

При организации хозяйственных связей большое значение имеет правильный выбор поставщика. Выбор поставщика потребителями осуществляется в том случае, когда нет монополизма среди поставщиков. Правильный выбор поставщика в условиях рынка – дело весьма сложное, и ошибка здесь может дорого стоить предприятию. При прочих равных условиях предпочтительнее воспользоваться услугами местных поставщиков. Выбор поставщиков необходимо начать с анализа материальных потребностей предприятия и возможности удовлетворить их на рынке. После изучения рынка нужно составить спецификацию на необходимые виды материальных ресурсов. Спецификация должна включать наименование и характеристику материалов, требования к ним.

(З підручника).

Текст для редагування

При організації хазяйських зв'язків велике значення має правильний вибір постачальника. Вибір постачальника споживачами здійснюється в

тому випадку, коли немає монополізму серед постачальників. Правильний вибір постачальників в умовах ринку – справа дуже складна, і помилка тут може дорого стояти підприємству. При інших рівних умовах переважніше скористатися послугами місцевих постачальників. Вибір постачальників необхідно почати з аналізу матеріальних потреб підприємства і можливості задовольнити їх на ринку. Після вивчення ринку потрібно скласти специфікацію на необхідні види матеріальних ресурсів. Специфікація повинна вмикати найменування і характеристики матеріалів, вимоги до них.

Завдання 7. *Перекладіть текст за фахом (обсяг – 300 слів) з російської мови на українську. Додайте оригінал російського тексту з друкованого джерела.*

ВАРІАНТ 4

Завдання 1. *Дайте відповіді на запитання:*

- 1) Що вивчає термінознавство як наука? Як визначають основні категорії термінознавства: термін, термінологія, терміносистема?
- 2) У чому полягає проблема перекладу термінів?

Завдання 2. *Охарактеризуйте такі проблеми:*

- 1) Види перекладу та їх класифікація.
- 2) Лексичні трансформації.

Завдання 3. *Запишіть подані іменники в родовому відмінку однини.*

Капіталізм, кастодіан, клас, керб, клан, клерк, кліринг, клієнт, кодекс, кодер, колапс, колектор, колл, комерсант, коміявожер, комітент, конгломерат, кондор, кондуїт, конкурс.

Завдання 4. *Використовуючи тлумачний термінологічний словник, напишіть дефініції до поданих нижче термінів.*

Зразок: **Бухгалтерський облік** – система обліку ресурсів і результатів фінансової і господарської діяльності підприємств, фірм, проведена за прийнятими правилами з використанням установлених форм документів.

Консорціум, консолідація, депозит, ліміт, емісія, акція, інновація, гарантія, локальний, реєстр.

Завдання 5. *Перекладіть подані словосполучення українською мовою.*

Налог, уменьшит налог, имущественный налог, исчислит налог, налог на движимое имущество, налог на добавленную стоимость, налог на прибыль, налог с оборота, налогообложение, подоходный налог.

Завдання 6. *Відредагуйте комп'ютерний переклад тексту.*

В коммерческой деятельности предприятий применяются договора поставки и договора купли-продажи. Купля-продажа отличается от поставки тем, что, во-первых, товары сдаются покупателю тот час же по заключении договора, а в случае поставки – через определенный срок. Во-вторых, тем, что предметом купли-продажи является определенный товар, существующий и принадлежащий предприятию – продавцу в момент заключения договора, предметом же поставки может быть товар, определяемый только количеством и качеством, либо вообще еще не изготовленный.

(З підручника).

Текст для редагування

У комерційній діяльності підприємств застосовуються договори постачання і договору закупівлі-продажу. Купівля-продаж відрізняється від постачання тим, що по-перше, товари здаються покупцю та година ж по висновку договору, а у випадку постачання – через визначений термін. По-друге, тим, що предметом купівлі-продажу є визначений товар, що існує і належить підприємству-продавцю в момент висновку договору, предметом же постачання може бути товар, обумовлений тільки в момент договору тільки кількістю і якістю, або взагалі це не виготовлений.

Завдання 7. *Перекладіть текст за фахом (обсяг – 300 слів) з російської мови на українську. Додайте оригінал російського тексту з друкованого джерела.*

ВАРІАНТ 5

Завдання 1. *Дайте відповіді на запитання:*

- 1) Як здійснювалась розбудова української науково-технічної термінології у 20–30 роки ХХ століття?
- 2) У чому полягає словотворча проблема української наукової термінології на сучасному етапі?

Завдання 2. *Дайте визначення поняття:*

- 1) «одиниця перекладу»;
- 2) «методика перекладу»;
- 3) «милозвучність мови». Наведіть приклади.

Завдання 3. *Перекладіть подані слова українською мовою.*

Завышаемый – завышающий – завышенный; задержанный – задерживаемый – задерживающий; заказанный – заказываемый – заказывающий.

Завдання 4. *Використовуючи тлумачний термінологічний словник, напишіть дефініції до поданих нижче термінів.*

Зразок: **Бухгалтерський облік** – система обліку ресурсів і результатів фінансової і господарської діяльності підприємств, фірм, проведена за прийнятими правилами з використанням установлених форм документів.

Акція, амортизація, брокер, кінцевий продукт, кон'юнктура ринку, маклер, оренда, процентна ставка, рівень інфляції, патент.

Завдання 5. *Перекладіть подані словосполучення українською мовою.*

Вводити во владение имуществом, анализ издержек, предъявить вексель ко взысканию, снабжать предприятие, нуждаться в материальной помощи, денежный вопрос, залог имущества, право залога, защита капиталовложений, сводная ведомость.

Завдання 6. *Відредагуйте комп'ютерний переклад тексту.*

Материально-техническое снабжение промышленных предприятий направлено на обеспечение сокращения затрат производства и создание условий для бесперебойного процесса производства. Основное задание материально-технического снабжения промышленного предприятия заключается в своевременном обеспечении производства сырьем, топливом, полуфабрикатами, основными и вспомогательными материалами, запчастями, сменным оборудованием, в обеспечении доставки материалов на каждое рабочее место, поддержке запасов сырья на оптимальном уровне. Решением этих задач занимается логистика.

(З підручника).

Текст для редагування

Матеріально-технічне постачання промислових підприємств направлено на забезпечення скорочення витрат виробництва і створення умов для безперебійного процесу виробництва основне завдання мат реально-технічного постачання промислового підприємства заключається у своєчасному забезпеченні виробництва сировиною, паливом, напівфабрикатами, основними і допоміжними матеріалами, запчастинами, змінним устаткуванням, у забезпеченні доставки матеріалів на кожне робоче місце, підтримці запасів сировини на оптимальному рівні. Рішенням цих задач займається логістика.

Завдання 7. *Перекладіть текст за фахом (обсяг – 300 слів) з російської мови на українську. Додайте оригінал російського тексту з друкованого джерела.*

ВАРІАНТ 6

Завдання 1. *Дайте відповіді на запитання:*

- 1) Які Ви знаєте типи термінів за будовою?
- 2) У чому полягає проблема синонімії сучасної української наукової термінології?

Завдання 2. *Поясніть:*

- 1) Значення «лексичних паралелей» (повні, неповні, хибні) порівнюваних мов;
- 2) Синонімія простих речень з дієприкметниковими зворотами і складних речень.

Завдання 3. *Перекладіть подані слова українською мовою.*

Изменчивый – изменявший – изменявшийся; интегрированный – интегрируемый – интегрирующий; искажавший – искажаемый – искажающий – искаженный.

Завдання 4. *Використовуючи тлумачний термінологічний словник, напишіть дефініції до поданих нижче термінів.*

Зразок: **Бухгалтерський облік** – система обліку ресурсів і результатів фінансової і господарської діяльності підприємств, фірм, проведена за прийнятими правилами з використанням установлених форм документів.

Ліцензія, інтеграція, конкуренція, проект, ліміт, асортимент, девальвація, рента, лізинг, консенсус.

Завдання 5. *Перекладіть подані словосполучення українською мовою.*

Отношение к делу, имущественные отношения, кредитные отношения, товарно-денежные отношения, высвободить средства, многостороннее соглашение, вводит в убыток, расторгнуть договор, отчетная ведомость, обесцененная валюта.

Завдання 6. *Відредагуйте комп'ютерний переклад тексту.*

Хозяйственные связи по поставкам продукции – неотъемлемая часть коммерческой деятельности, включающая экономические, организацион-

но-правовые, финансовые отношения между изготовителями и покупателями.

Рациональные хозяйственные связи являются условием динамичного развития экономики и сбалансированности спроса и предложения.

Хозяйственные связи между партнерами считаются установленными при заключении договора (контракта).

(З підручника).

Текст для редагування

Господарські зв'язки по постачанням продукції – невід'ємна частина комерційної діяльності, включаючи економічні, організаційно-правові, фінансові відносини між виготовлювачами і покупцями. Рациональні господарські зв'язки є умовою динамічного розвитку економіки і збалансованості попиту та пропозиції.

Господарські зв'язки між партнерами рахуються встановленими при виставленні договору (контракту).

Завдання 7. *Перекладіть текст за фахом (обсяг – 300 слів) з російської мови на українську. Додайте оригінал російського тексту з друкованого джерела.*

ВАРІАНТ 7

Завдання 1. *Дайте відповіді на запитання:*

- 1) Що термінологи розуміють під такими поняттями, як «терміноід», «дефініція»? Які види терміноідів ви знаєте?
- 2) Яким вимогам мають відповідати терміни?

Завдання 2. *Дайте відповіді на запитання:*

- 1) Які труднощі виникають під час перекладання науково-технічних термінів?
- 2) Які види лексичних трансформацій ви знаєте?

Завдання 3. *Перекладіть подані слова українською мовою.*

Занижаемый – занижающий – заниженный; заполненный – заполнивший – заполняемый; изготавливаемый – изготавливающий – изготовительный.

Завдання 4. Використовуючи тлумачний термінологічний словник, напишіть дефініції до поданих нижче термінів.

Зразок: **Бухгалтерський облік** – система обліку ресурсів і результатів фінансової і господарської діяльності підприємств, фірм, проведена за прийнятими правилами з використанням установлених форм документів.

Ембарго, аукціон, дотація, ресурс, експорт, ваучер, колапс, реклама, калькуляція, амортизація.

Завдання 5. Перекладіть подані словосполучення українською мовою.

Дееспособное лицо, лицо без гражданства, материально ответственное лицо, юридическое лицо, личная подпись, личное дело (документ), личный состав, исследовать спрос и предложение, безналичный расчет, отчет о деятельности.

Завдання 6. Відредагуйте комп'ютерний переклад тексту.

Малоценные предметы и предметы быстроизнашиваемые составляют особенную группу. По своему предназначению они являются орудиями труда, многократно используются в производственном процессе, перенося свою стоимость на новообразованный продукт. Сюда относится сменное оборудование – прокатные валки, засыпные аппараты, конуса и др. Расходы сменного оборудования за 2008 год составили 9560 тыс. грн.

(З підручника).

Текст для редагування

Малоцінні предмети і предмети бистроізнашиваєміє складають особливу групу. По своєму призначенню вони є знаряддями праці, багаторазово використовуються у виробничому процесі, переносячи свою вартість на новостворений продукт. Сюди відноситься змінне устаткування – прокатні валки, засипні апарати, конуса й ін. Витрати змінного устаткування за 2008 рік склали 9560 тис. грн.

Завдання 7. Перекладіть текст за фахом (обсяг – 300 слів) з російської мови на українську. Додайте оригінал російського тексту з друкованого джерела.

ВАРІАНТ 8

Завдання 1. Дайте відповіді на запитання:

- 1) Що означають поняття «термінологізація» і «детермінологізація»?
- 2) Яким чином відбувається процес «термінологізації»?

Завдання 2. *Дайте відповіді на запитання:*

- 1) Що таке переклад як вид мовної діяльності людини?
- 2) Які прийоми контекстуальних замінів ви знаєте?

Завдання 3. *Перекладіть подані слова українською мовою.*

Заполнявший – заполняющий – заполняясь; изготовленный – изготавливаемый – изготавливающий; измененный – изменяемый – изменивший.

Завдання 4. *Використовуючи тлумачний термінологічний словник, напишіть дефініції до поданих нижче термінів.*

Зразок: **Бухгалтерський облік** – система обліку ресурсів і результатів фінансової і господарської діяльності підприємств, фірм, проведена за прийнятими правилами з використанням установлених форм документів.

Корпорація, комерсант, декларація, меценат, дистриб'ютор, атестація, патент, ріелтор, анонс, колапс.

Завдання 5. *Перекладіть подані словосполучення українською мовою.*

Погашать долг, лицензионное вознаграждение, сметная документация, внешний долг, выплатить ссуду, безналичный расчет, расторгнуть договор, отчет о деятельности, заключительный баланс.

Завдання 6. *Відредагуйте комп'ютерний переклад тексту.*

Для осуществления безналичных расчетов между поставщиком и покупателем могут использоваться также чеки. Чек – это ценная бумага; бланки чеков являются бланками строгой отчетности, поэтому за их наличием должен осуществляться контроль. При расчетах чеками чекодатель дает письменное поручение обслуживающему его банку о перечислении суммы денег, указанной в чеке, с его счета на счет получателя средств. В случае расчетов чеками ускоряется оплата и поставщик имеет меньший риск неполучения денег за проданную продукцию. На бланке чека должны указываться:

- наименование банка и его местонахождение;
- номер лицевого счета чекодателя;
- наименование чекодателя;
- условный номер банка;
- предельный размер суммы, на которую может быть выписан чек.

(З підручника).

Текст для редагування

Для здійснення безготівкових розрахунків між постачальником і покупцем можуть використовуватись також чеки. Чек – це цінний папір, бланки чеків є бланками строгої звітності, тому за їх наявністю повинна здійснюватися контроль. При розрахунках чеками чекодавець дає письмове доручення обслуговуючому його банку про перерахування суми грошей, зазначеної в чеку з його рахунка на рахунок одержувача засобів. У випадку розрахунків чеками прискорюються оплата і постачальник має менший ризик неотримання грошей за продану продукцію. На бланку чека повинні вказуватися:

- найменування банку і його місцезнаходження;
- номер особового рахунка чекодавця;
- найменування чекодавця;
- умовний номер банку;
- граничний розмір суми, на яку може бути виписаний чек.

Завдання 7. *Перекладіть текст за фахом (обсяг – 300 слів) з російської мови на українську. Додайте оригінал російського тексту з друкованого джерела.*

ВАРІАНТ 9

Завдання 1. *Дайте відповіді на запитання:*

- 1) Які ви знаєте словотворчі структури термінологічних одиниць?
- 2) У чому полягає проблема спадщини сучасної української мови на сучасному етапі?

Завдання 2. *Дайте відповіді на запитання:*

- 1) У чому полягають особливості комп'ютерного перекладання науково-технічних текстів?
- 2) Особливості перекладу усталених виразів.

Завдання 3. *Перекладіть подані слова українською мовою.*

Допускавший – допускаемый – допускающий; достигнутый – достигающий – достижимый; завывсивший – завывшавший – завывшавшийся.

Завдання 4. *Використовуючи тлумачний термінологічний словник, напишіть дефініції до поданих нижче термінів.*

Зразок: **Бухгалтерський облік** – система обліку ресурсів і результатів фінансової і господарської діяльності підприємств, фірм, проведена за прийнятими правилами з використанням установлених форм документів.

Адміністрація, акциз, акція, аргумент, бізнесмен, вексель, конкуренція, кон'юнктура, кореспонденція.

Завдання 5. *Подані словосполучення перекладіть українською мовою.*

Имущественная сделка, имущественное положение, имущественное страхование, имущественный налог, выставочное имущество, заложенное имущество, изнашиваемое имущество, личное имущество, недвижимое имущество, общественное имущество, раздел имущества.

Завдання 6. *Відредагуйте комп'ютерний переклад тексту.*

Материальное обеспечение промышленного предприятия является видом коммерческой деятельности по обеспечению материально-техническими ресурсами процесса производства, который осуществляется, как правило, до начала производства. Основная цель материально-технического обеспечения – доведение материальных ресурсов к конкретным производственным предприятиям, в заранее назначенное договором место потребления.

(З підручника).

Текст для редагування

Матеріальне забезпечення промислового підприємства є видом комерційної діяльності по забезпеченню матеріально-технічними ресурсами процесу виробництва, що здійснюється, як правило, до початку виробництва. Основна мета матеріально-технічного забезпечення – доведення матеріальних ресурсів до конкретних виробничих підприємств, у заздалегідь призначене договором місце споживання.

Завдання 7. *Перекладіть текст за фахом (обсяг – 300 слів) з російської мови на українську. Додайте оригінал російського тексту з друкованого джерела.*

ВАРІАНТ ДЛЯ ТИХ, ХТО НЕ ВИВЧАВ УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Задание 1. *Ответьте на вопросы:*

1) Что изучает терминоведение? Приведите определения таких понятий, как «термин», «дефиниция», «терминоид», «терминологизация», «терминосистема».

2) Что такое научно-технический перевод? В чем заключается особенности компьютерного перевода?

Задание 2. *Используя словарь, дайте определение данным терминам на украинском языке.*

Образец: **Бухгалтерський облік** – система обліку ресурсів і результатів фінансової і господарської діяльності підприємств, фірм, проведені за прийнятими правилами з використанням установлених форм документів.

Аваль, аванс, ажіотаж, банк, бюджет, чистий дохід, часткова власність, холдинг, форс-мажор, тарифікація.

Задание 3. *Переведите словосочетания на русский язык:*

Як виняток, у сукупності, при несплаті, на роздріб, на виплату, цінові знижки, утримувана сума, термін виконання, статутний капітал, рух готівки.

Задание 4. *Переведите текст по специальности (объем – 300 слов) с украинского языка на русский. Приложите оригинальный вариант текста.*

Навчальне видання
Контрольні завдання з курсу
«Українська мова професійного спілкування»
для студентів II курсу економічних спеціальностей
заочної форми навчання

Укладачі: ПЕНЬКОВА Елла Георгіївна
ДЯЧЕНКО Олена Валеріївна

Відповідальний за випуск В.В. Дубічинський

Роботу до видання рекомендувала Т.О.Снігурова

В авторській редакції

План 2013 р., поз. 61

Підп. до друку . Формат 60x84 1/16. Гарнітура Times. Папір офсет-
ний. Ум.-друк. арк. Друк – ризографія. Наклад 300 прим. Зам. № . Ціна
договірна.

Видавничий центр НТУ «ХПІ»
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК №3657 від 24.12.2009 р.
61002, Харків, вул. Фрунзе, 21.

Друкарня НТУ «ХПІ», 61002, м. Харків, вул. Фрунзе, 2